

Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23.04.1993, sp. zn. 6 A 14/93, ECLI:CZ:VSPH:1993:6.A.14.1993.1

Číslo: 22/1994

Právní věta: Skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu uložilo povinnost někomu, kdo není osobou (subjektem) v právním smyslu a není způsobilý mít práva a povinnosti, má za následek nulitu (nicotnost) právního aktu, k níž soud přihlíží z úřední povinnosti bez ohledu na to, zda na to žaloba proti rozhodnutí správního orgánu poukazovala anebo zda se domáhala zrušení tohoto rozhodnutí pro nezákonnost anebo pro věcnou vadnost.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 23.04.1993

Spisová značka: 6 A 14/93

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 1-2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Akt správní, Akt správní nicotný, Rozhodnutí jiných orgánů

Předpisy: 99/1963 Sb. § 250j odst. 2 40/1964 Sb. § 829

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím Okresního úřadu v P. z 2. 9. 1992 byla firmě S. a F. uložena podle ustanovení § 34 odst. 1 písm. d) zákona č. 96/1977 Sb. za porušení ustanovení § 18 odst. 1 písm. i) téhož zákona pokuta 50 000 Kč, a to za nepovolenou těžbu stromů při zpracování kalamitní hmoty v lesích obce H.

Proti tomuto rozhodnutí podali oba majitelé uvedené firmy 14. 9. 1992 odvolání, v němž zejména poukázali na to, že po kontrole, která byla provedena, učinili ve věci nápravu, takže k dalšímu porušování předpisů nedocházelo; pokud rozhodnutí vychází z jiného skutkového stavu, je takové zjištění nesprávné a nemá oporu v provedených důkazech.

O odvolání rozhodoval územní odbor Ministerstva životního prostředí ČR; rozhodnutím z 27. 10. 1992 odvolání zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil: V odůvodnění rozhodnutí poukázal na zjištění ze 17. a 18. 6. 1992, podle něhož došlo k vytěžení zvláště vzrostlých stromů, které vytvořily kostru porostu, a to v objemu asi 120 m³; poukázal na následné kontroly, z nichž vyplynulo, že zásah do porostů vedl i ke snížení jejich hodnoty a v některých případech i ke snížení půdoochranné funkce lesa a zhoršení druhové skladby.

Toto rozhodnutí napadli žalobci žalobou, v níž zamítali zejména, že byli přítomni prostřednictvím svých zástupců jen při šetření, které proběhlo dne

17. 6.1992. Při něm bylo konstatováno, že došlo k vytěžení asi 10 kusů borovic bez zjevných známek poškození. Dalších šetření, a to 18. 6. a 25. 6.1992, se již žalobci neúčastnili. Tvrdí, že tato šetření byla provedena neobjektivně a předložili vyjádření soudního znalce Ing. J. C., který na žádost žalobců provedl vlastní šetření a dospěl k závěru, že podíl živých větví po odvětvení, ani živé nepoškozené vršky stromů neprokazují, že by nahodilá těžba byla provedena v rozporu se zákonnými předpisy. Žalobci proto namítají, že v řízení nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, a navrhuje, aby žalobou napadená rozhodnutí byla zrušena.

Vrchní soud v Praze rozsudkem zrušil uvedené rozhodnutí územního odboru Ministerstva životního prostředí ČR z 27. 10. 1992 i rozhodnutí Okresního úřadu v P. z 2. 9. 1992 a věc vrátil prvnímu z těchto správních orgánů k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí (bylo zároveň uloženo zaplatit žalobcům na nákladech soudního řízení 780 Kč).

Z odůvodnění:

Jak soud zjistil z předloženého správního spisu, správní řízení bylo od počátku, tj. od zahájení řízení dne 13. 8.1992, vedeno s „firmou S. a F. v H.“. Vůči tomuto subjektu byla také vydána rozhodnutí správních orgánů obou stupňů a bylo mu doručováno na adresu v H.

Ze spisu není zřejmé, zda vůbec a jak si správní orgány ověřily, zda ten, s kým jednají jako s účastníkem řízení a kdo sám sebe označuje za „firmu“, je právnickou osobou, způsobilou mít práva a povinnosti, o nichž má být v řízení jednáno, popřípadě zda a v jakém rozsahu může v řízení jednat (procesní způsobilost).

Jak soud dále zjistil z předložené smlouvy o sdružení, uzavřeli V. F. a D. S. blíže neuvedeného dne smlouvu podle ustanovení § 829 o. z., podle níž jsou oba jmenovaní zapsáni v evidenci samostatně hospodařících rolníků, a sdružují se, aby se společně přičinili o dosažení co nejlepšího ekonomického výsledku ve svém oboru podnikání. Podle čl. II smlouvy vzali účastníci na vědomí, že sdružení takto vzniklé není právnickou osobou a nemá způsobilost k právům a povinnostem.

Na základě smlouvy o sdružení podle ustanovení § 829 o. z. nevzniká nový právní subjekt; sdružení není schopno činit právní úkony, zavazovat se, mít práva a povinnost atd. Nemůže být proto ani nikým zastupováno, ať již osobami na něm zúčastněnými anebo zástupcem. Každý z účastníků smlouvy jedná ve vztahu k osobám třetím i k orgánům veřejné moci sám za sebe. To samozřejmě platí nejen o způsobilosti sdružení (konsorcia) k úkonům, ale také k deliktům.

Na věci nemění nic ani to, že správním orgánům zřejmě nebyla existence smlouvy o sdružení známa. I kdyby této smlouvy vůbec nebylo, nemění to nic na závěru, že správní orgán uložil povinnosti někomu, kdo podle práva není způsobilý je mít. Takováto vada má nutně za následek, že rozhodnutí je nevykonatelné, neboť výkonem rozhodnutí lze samozřejmě postihnout jen toho, kdo je způsobilý nést povinnosti, nikoli toho, kdo v právním smyslu subjektem není.

Skutečnost, že rozhodnutí správního orgánu uložilo povinnost někomu, kdo není osobou v právním slova smyslu a není způsobilý mít práva a povinnosti, má za následek nulitu správního aktu, k níž soud přihlíží z povinnosti úřední bez ohledu na to, zda žaloba na vady způsobující tuto nulitu poukazovala, nebo se domáhala zrušení aktu pro nezákonnost anebo pro věcnou vadnost.

Zrušil proto soud podle ustanovení § 250j odst. 2 o. s. ř. napadené rozhodnutí a současně i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, které trpí stejnou vadou a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.

Na nákladech řízení přiznal soud podle ustanovení § 250k odst. 1 o. s. ř. žalobcům náhradu soudního poplatku a náhradu za zastoupení advokátem za dva hlavní úkony a příslušný paušál, tedy částku

celkem 760 Kč (k rukám právního zástupce žalobců).